

Angående upphandlingen av stadens hyrcykelsystem

Skrivelse av Jonas Nilsson och Annika Friberg (båda M)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Jonas Nilsson och Annika Friberg (båda M) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen om stadens uppsagda låncykelsystem. Skribenterna anser bland annat att reklamtavlor kopplade till systemet ska tas ner och att staden borde arbeta för att låncykelföretaget kompenserar de stockholmare som har betalat för att använda cyklarna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret anser att avtalet inte kunde hävas tidigare än vad som skedde och att den aktuella upphandlingen genomförts i enlighet med gällande styrdokument, riktlinjer och anvisningar. Stadsledningskontoret anger vidare att Stockholms stad har lämnat in en stämningsansökan mot företaget, att staden inte har kännedom om reklamföretagets intäkter samt att det är konsumentköplagen som gäller för kompensation till stockholmare som har betalat för hyrcyklar.

Trafiknämnden har inte information om reklamföretagets intäkter, anger att konsumentköplagen gäller vilket innebär att konsumenten ska vända sig till bolaget och be om ersättning, att staden har stämt bolaget för uteblivet vite samt att hela processen från upphandling till genomförande av låncykelsystemet utvärderas.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Samarbetet med leverantören av stadens upphandlade låncykelsystem kantades av en rad olika utmaningar. Trots upprepade uppmaningar att vidta rättelse levererade bolaget inte en tjänst i enlighet med parternas avtal och avtalet sades därför upp. Låncyklar är en fortsatt aktuell fråga för staden.

Stockholm den 25 oktober 2023

Lars Strömgren

Bilaga

Skrivelse angående stadens hyrcykelsystem, dnr KS 2023/651-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Moderaterna vill börja med att tacka stadsledningskontoret och trafiknämnden för svaret på skrivelsen. Efter de många turerna kring låncykelsystemet behöver vi först och främst slå fast det som under de senaste månaderna blivit uppenbart för många – det var en dålig lösning. Systemet fungerade inte och framgent behöver lägsta nivå vara att ett framtida hyrcykelsystem inte får innebära en ekonomisk förlust eller säkerhetsfara för stockholmarna.

Som föredragande borgarrådet skriver i sina synpunkter är låncyklarna en fortsatt aktuell fråga för staden. Vi kan bara hålla med – inte minst vad gäller att ett blivande system behöver fungera bättre i egentligen alla avseenden.

I samband med beskedet om att avtalet om låncyklarna sades upp, var det en märklig U-sväng från trafikborgarrådet att först uttala att tillhörande reklamvitriiner skulle tas bort från stadens gator, men att sedan ändra sig till att de skulle få sitta kvar. Det skapade förvirring och skickar en dålig signal till företag och aktörer att staden tog lång tid på sig att agera när avtalet inte följdes, och sedan låter reklamvitrinerna sitta kvar trots att avtalet är avslutat.

Hyrcykelsystemet har redan inneburit stort krångel för stockholmarna. Givet att ett nytt utredningsarbete görs för ett kommande hyrcykelsystem finns goda möjligheter till ett bättre, säkrare och mer prisvärt hyrcykelsystem. I ett första steg välkomnar vi att reklamvitrinerna som kopplades till det hävda låncykelsystemet nu tas ut en högre avgift på. Detta sätter fingret på att det finns mer att vinna för skattebetalarna på att skapa bättre ordning och reda i hur man hanterar reklam på stadens gator och torg.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jonas Nilsson och Annika Friberg (båda M) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen om stadens uppsagda låncykelsystem. Skribenterna anser bland annat att reklamtavlor kopplade till systemet ska tas ner och att staden borde arbeta för att låncykelföretaget kompenserar de stockholmare som har betalat för att använda cyklarna.

Följande frågor ställs i skrivelsen:

- Hur stora reklamintäkter har reklamföretaget fått från de reklamtavlor som berörs av låncykelavtalet?
- Hur ska staden se till att stockholmare som betalat för att använda cyklarna kompenseras?
- Vilka åtgärder vidtas för att säkerställa att staden får in de viten som man är berättigad till?
- Hur kommer staden att arbeta för att framtida upphandlingar inte misslyckas på det här sättet?

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och trafiknämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Inledningsvis konstaterar stadsledningskontoret att kommunstyrelsen den 21 juni 2023 besvarade en skrivelse från Christofer Fjellner med flera (samtliga M) med delvis likartat innehåll (PM Rotel VIII, Dnr KS 2022/1326, Skrivelse om hyrcyklar i Stockholms stad). Här framgår bland annat att avtalet inte kunde hävas tidigare än vad som skedde, eftersom det i tidigare skeden inte fanns tillräcklig grund för ett hävande. Det klargörs också att Stockholms stad har lämnat in en stämningsansökan mot företaget.

Ansökan om stämning skedde den 17 januari 2023 med yrkande om att CityBike ska utge vite för det antal cyklar som inte uppgått till avtalat antal. Huvudförhandling i tingsrätten är planerad till våren 2024. Några ytterligare åtgärder anser stadsledningskontoret inte vara nödvändiga.

Stadsledningskontoret har ingen kännedom om hur stora intäkter som reklamföretaget har fått för de berörda reklamtavlor. Det är inte en uppgift som företaget har någon skyldighet att redovisa.

Gällande frågan om kompensation till stockholmare som har betalat för hyrcyklar konstaterar stadsledningskontoret att det är konsumentköplagen som gäller, vilket

innebär att konsumenten ska vända sig till bolaget och be om ersättning. Stockholms stad har inga förpliktelser.

Stadsledningskontoret bedömer att den aktuella upphandlingen genomförts i enlighet med gällande styrdokument, riktlinjer och anvisningar.

Som en kompletterande upplysning kan stadsledningen informera om att efter skrivelsens inlämnande har staden träffat avtal om hyrcyklar med en ny leverantör, som gäller 1 juli - 31 december 2023 och som kan förnyas inför kommande tillståndsperiod.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen anses besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M) och Markus Berensson (C), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Hur stora reklamintäkter har reklamföretaget fått från de reklamtavlor som berörs av låncykelavtalet?

Trafikkontoret har inte information om hur stora reklamintäkter reklamföretaget hittills fått in. Kontoret har inför upphandlingen gjort en beräkning av möjliga intäkter, men denna är beräknad på hela avtalsperioden. Under avtalets första år har bolaget som mest investeringskostnader och som minst intäkter.

Hur ska staden se till att stockholmare som betalat för att använda cyklarna kompenseras?

Det är svensk konsumentköplag som gäller, vilket innebär att konsumenten ska vända sig till bolaget och be om ersättning. Hyrcykelbolaget har i dialogen med kontoret bekräftat att bolaget kommer att kompensera användarna för den tid de inte kunnat använda cyklarna. När och hur detta kommer att ske vet inte kontoret, då det är cykelleverantören som ansvarar för att kompensera sina användare.

Vilka åtgärder vidtas för att säkerställa att staden får in de viten som man är berättigad till?

Kontoret och leverantören, Citybike Sweden AB, har olika uppfattning om hur avtalet ska tolkas när det gäller vitesuttaget. Vitesbeloppet uppgår enligt staden till drygt 33 miljoner, varav Citybike har betalat drygt 6 miljoner. I februari skickade staden en

stämningens ansökan för uteblivet vite till tingsrätten. Dom väntas under 2024.
Trafikkontoret Tjänsteutlåtande Dnr T2023-01552 Sida 3 (3) Tillstånd

Skrivelse angående upphandlingen av stadens hyrcykelsystem, av Jonas Nilsson och Annika Friberg (M). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Hur kommer staden att arbeta för att framtida upphandlingar inte misslyckas på det här sättet?

Trafikkontoret kommer att utvärdera hela processen från upphandling till genomförande inför upphandlingen av ett nytt låncykelsystem.

Reservationer m.m.

Trafiknämnden

Särskilt uttalande av Dennis Wedin m.fl. (M) och Markus Berensson m.fl. (C).

Stadens hyrcykelsystem har varit ett haveri från början till slut och som till slut resulterade i att avtalet med CityBike Sweden AB avslutades den 16 maj 2023. Detta efter att leverantören endast vid enstaka tillfällen lyckades ha fler hyrcyklar i drift än avtalets lägstanivå, efter att flertalet cyklar gått sönder och efter att användare av cyklar skadats. Det var inte en dag för tidigt att avsluta avtalet.

Av de totalt cirka 33 miljoner kronorna företaget ska betala staden i vitesbelopp återstår ännu cirka 27 miljoner kronor. Vi ser fram emot domen under nästa år där en lösning förhoppningsvis presenteras på hur stockholmarna ska kompenseras för CityBikes odugliga hyrcykelsystem.

Hyrcykelsystemet finansierades av intäkter från reklamvitriiner som bolaget ClearChannel har administrerat. När avtalet hävdades lät det meddelas att reklamskyltarna skulle plockas bort. Bland annat meddelade trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) i ett pressmeddelande från 16 maj att: ”Enligt avtalet måste bolaget nu på egen bekostnad montera ner reklamvitrinerna och cykelstationerna och återställa marken, senast inom tre månader.” Tre månader senare står det klart att reklamföretaget ska få fortsätta hämta hem stora intäkter, samtidigt som cyklarna inte längre finns och vitesbeloppen inte är betalda. Enligt oss är det en fullkomligt oacceptabel ordning.

Hyrcykelsystemet har redan inneburit stora ekonomiska förluster för stockholmarna. I stället för att haveriet ska fortsätta borde andra reklamföretag få sälja vidare reklam från över 250 reklamvitriiner. Det skulle gynna stadens skattebetalare snarare än att innebära fortsatta ekonomiska förluster för stockholmarna.

Stockholm ska vara en grön och levande stad där det är enkelt att ta sig fram. Då är det viktigt med ett säkert, användarvänligt och långsiktigt hållbart hyrcykelsystem. Det är glädjande att trafikkontoret utvärderar haveriet som varit. Framgent behöver lägsta nivå vara att ett framtida hyrcykelsystem inte får innebära en ekonomisk förlust eller säkerhetsfara för stockholmarna.